

VATTENSKYDDSSOMRÅDE

BÖRSTIL OCH EDS VATTENTÄKTER

BAKGRUND OCH LAGKRAV

Varför nytt/utökat vattenskyddsområde?

- Stärka skyddet för dricksvattenförekomsten
- Tydliggöra vattentäktens betydelse
- Förtydliga gällande lagar och föreskrifter för verksamhetsutövare och andra inom området

BAKGRUND OCH LAGKRAV

- ✓ Miljöbalken
- ✓ Nationella miljömål
- ✓ EG:s ramdirektiv för vatten

BAKGRUND OCH LAGKRAV

Miljöbalken, 7 kap. 21, 22 §

”Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt”

”För ett vattenskyddsområde skall Länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området”

BAKGRUND OCH LAGKRAV

Nationella miljömål - antagna av riksdagen

- Grundvatten av god kvalitet:
  - Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning
  - Alla allmänna vattentäkter och övriga större vattentäkter bör ha vattenskyddsområde

BAKGRUND OCH LAGKRAV

EG:s ramdirektiv för vatten

- Vattendirektivet (2000/60/EG)
- Grunden till gemensamt regelverk för skydd av vatten
- Arbetet ska styras efter avrinningsområden, dvs. naturens egna gränser
- Enligt vattendirektivet skall alla vattentäkter ha ett godtagbart skydd senast 2015

BAKGRUND OCH LAGKRAV

Riktlinjer för vattenskyddsarbetet ges av:

- Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16)
- Naturvårdsverkets Handbok om skyddsområde (2010:5)

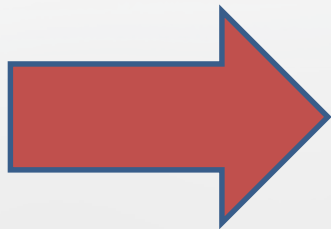

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Utredning:

Tekniskt underlag + Riskinventering och riskanalys

Förslag till vattenskyddsområde
och föreskrifter

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Risikinventering för vattentäkten

- Förorenad mark
- Avloppsledning
- Vägar/transport på väg
- Dagvatten
- Cisterner
- Jordbruk
- Skogsbruk
- Bostadshus/fritidshus
- Industrier/Övrig verksamhet
- Klimatförändringar och risk för översvämningar

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Ett vattenskyddsområde bör omfatta vattentäktens tillrinningsområde, såvida inte beslutsunderlaget visar att skyddssyftet kan uppnås genom fastställande av ett mindre område som vattenskyddsområde.

- **Avrinning:** det fria vattenflöde från ett område som beror på nederbörd och som rinner till avrinningsområdets sjöar, vattendrag och grundvattenmagasin
- **Vattendelare:** Höjdförhållandena och de geologiska förhållandena i ett område avgör vilket landområde som dräneras till vilket vatten
- **Tillrinningsområde:** det område inom vilket vatten rör sig till en vattentäkt

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Gränsdragning i praktiken

- Skyddsområdets utformning – miljömässigt motiverad!
  - ✓ Vilka risker accepteras?
  - ✓ Vilken säkerhet vill man ha i dricksvattenförsörjningen?
- Utgångspunkt bör vara att inte anpassa till administrativa gränser - en fastighet kan komma att delas av en skyddsgräns
- Skyddet får dock inte vara lägre än vad Miljöbalken anger - att skydda vattnet i ett flergenerationsperspektiv!!

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Skyddszoner

- Vattentäktszon: Ska säkra ett effektivt närskydd.
- Primär zon: Rådrom vid akut förorening
- Sekundär zon: Bibehålla eller förbättra en hög yt- och grundvattenkvalitet

AVGRÄNSNING VATTENSKYDDSSOMRÅDE

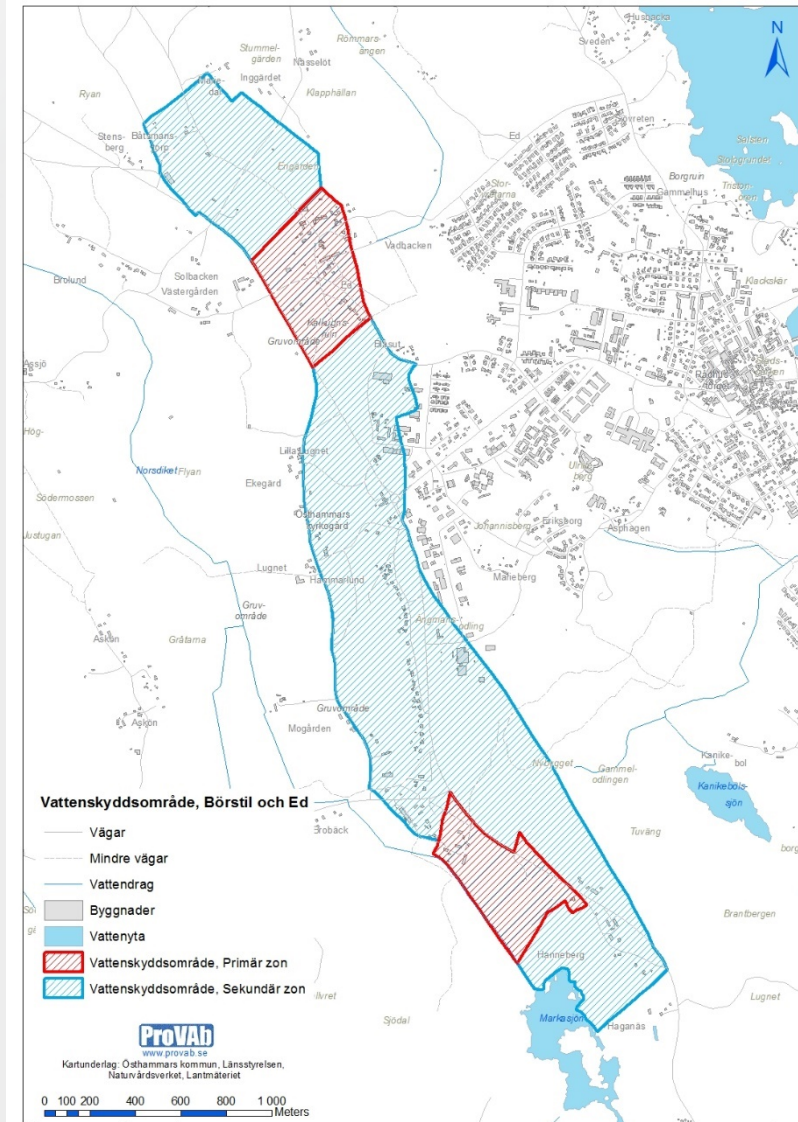
Skyddsområde – Grundvattentäkt

- Vattentäktzon
  - Området kring vattenintaget
- Primär zon
  - Uppehållstid - minst 100 dygn
- Sekundär zon
  - Uppehållstid – minst 1 år

Strömningstider i mark –
stys av geologi

BEFINTLIGT VATTENSKYDDSSOMRÅDE

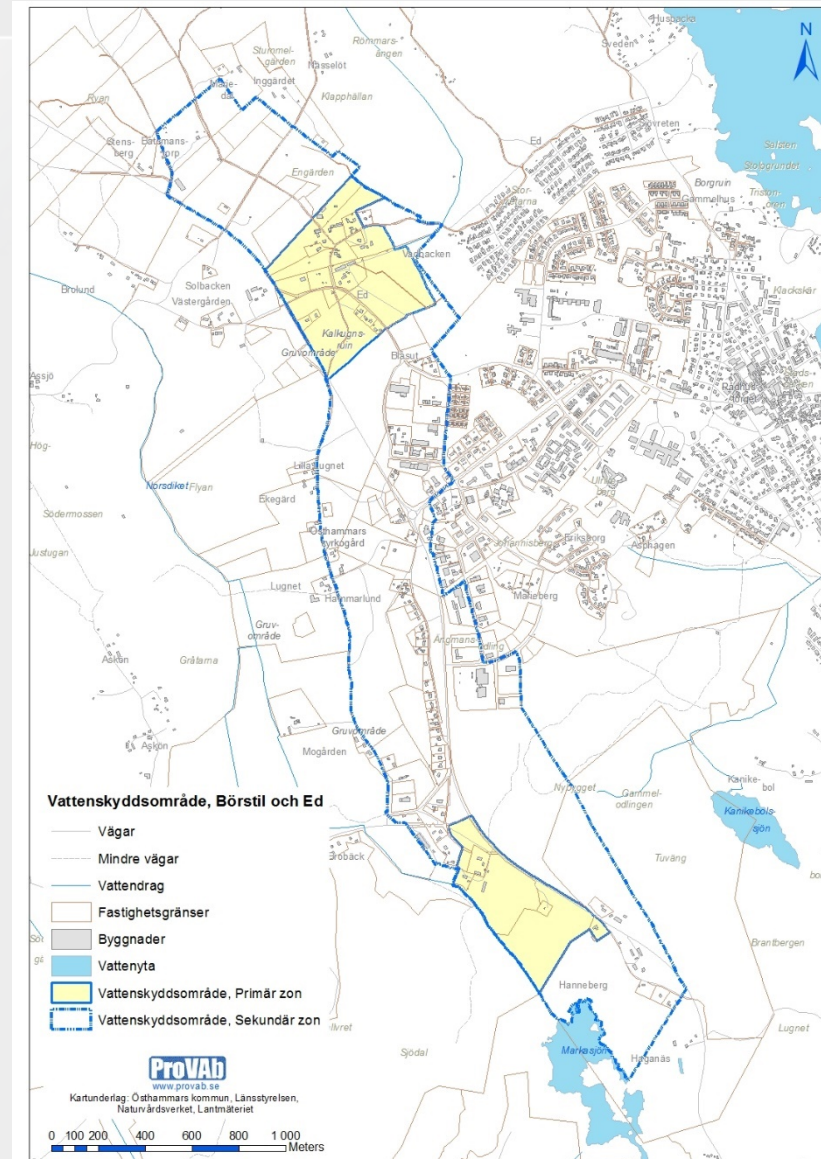
Befintlig gränsdragning för primär och sekundär zon för Börstil och Eds vattentäkter

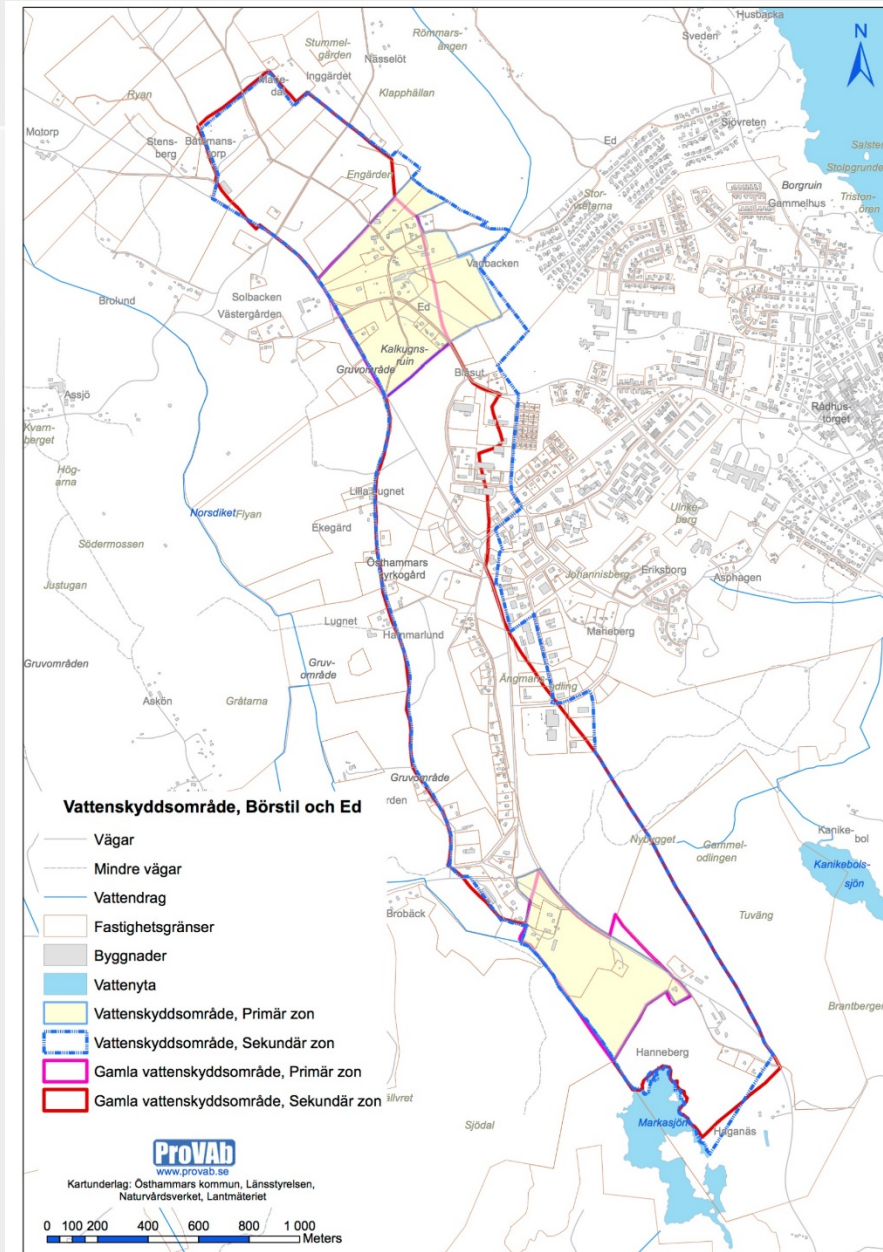
FÖRSLAG TILL REVIDERAT VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Förslag till **ny** gränsdragning för primär och sekundär zon för Börstil och Eds vattentäkter

SKILLNAD MELLAN BEFINTLIGT OCH REVIDERAT VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Skillnad i gränsdragning för befintligt och reviderat vattenskyddsområde för Börstil och Eds vattentäkter

VAD BASERAR SIG GRÄNSDRAGNINGEN PÅ?

- Områdets geologi
- Resultat från tidigare mark- och vattenundersökningar
- Beräkningar på rinntider
- Viss anpassning till fastighetsgränser

UTFORMNING AV FÖRESKRIFTER

- Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16)
- Havs- och Vattenmyndighetens rapport Bättre rådlös än rådvill (2014:25)
- Föreskrifterna bör utformas så att de säkerställer ett tillräckligt skydd på både kort och lång sikt, dvs. i ett flergenerationsperspektiv.
- Föreskrifterna bör anpassas efter lokala förhållanden och efter skyddsbehovet

UTFORMNING AV FÖRESKRIFTER

Följande regleras i skyddsföreskrifterna:

- Enskilda grundvattentäcker
- Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor
- Bekämpningsmedel och gödningsmedel
- Utsläpp av avloppsvatten
- Avfallshantering och deponering
- Miljöfarlig verksamhet
- Tåktverksamhet, andra schaktarbeten och muddring
- Energianläggningar
- Väghållning

UTFORMNING AV FÖRESKRIFTER

Skillnad gamla (nuvarande) och nya skyddsföreskrifterna:

	Gamla	Nya
Enskilda grundvattentäkter	<ul style="list-style-type: none"> • Inte reglerat 	<ul style="list-style-type: none"> • Förbud
Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor	<ul style="list-style-type: none"> • Förordning om brandfarliga varor (1961:568) • Krav på förvaring och hantering, större mängder krävde tillstånd (förordningen upphävd) 	<ul style="list-style-type: none"> • >250 l kräver tillstånd • Fordonstvätt: omhändertagande av tvättvatten
Bekämpningsmedel och gödningsmedel	<ul style="list-style-type: none"> • Krav på förvaring • Spridning får ske i den omfattning som erfordras för normalt nyttjande av fastighet för jordbruk och skogsbruk 	<ul style="list-style-type: none"> • Yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel är förbjudet • Yrkesmässig spridning av gödningsmedel kräver tillstånd

UTFORMNING AV FÖRESKRIFTER

	Gamla	Nya
Utsläpp av avloppsvatten	<ul style="list-style-type: none"> Förbjudet 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver tillstånd
Avfallshantering och deponering	<ul style="list-style-type: none"> Regleras ej 	<ul style="list-style-type: none"> Förbud i primär zon Tillstånd i sekundär zon
Miljöfarlig verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> Regleras ej 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver tillstånd
Täktverksamhet, andra schaktarbeten och muddring	<ul style="list-style-type: none"> Får ej ske på lägre nivå än 1 m över grundvattenytan 	<ul style="list-style-type: none"> Täkter förbjudna i primär zon Tillstånd krävs vid schaktning om schaktet är över 50 m Anmälan krävs vid schaktning djupare än 2m

UTFORMNING AV FÖRESKRIFTER

Skillnad gamla (nuvarande) och nya skyddsföreskrifterna:

	Gamla	Nya
Energianläggningar	<ul style="list-style-type: none"> • Regleras ej	<ul style="list-style-type: none"> • Förbjudet
Väghållning	<ul style="list-style-type: none"> • Krav på förvaring • Spridning får ske i den omfattning som erfordras för sedvanligt underhåll av vägar	<ul style="list-style-type: none"> • Upplag av vägsalt är förbjudet (primär zon), kräver tillstånd i sekundär zon • Saltning av vägar är förbjudet • Spridning av bekämpningsmedel är förbjudet

VATTENSKYDDSPROCESSEN

Förslag till skyddsområde och föreskrifter

- Huvudmannen tar fram förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter

Samråd med länsstyrelsen

- Huvudmannen informerar länsstyrelsen om det påbörjade arbetet
- Länsstyrelsen anger riktlinjer för det fortsatta arbetet

Samråd med berörda

- Informationsmöten

Formell remiss

- Formell remiss till berörda nämnder inom kommunen, SGU, Trafikverket, verksamhetsutövare, boende m.fl.

Fastställande av vattenskyddsområde

- Kommunfullmäktige fastställer förslaget

VATTENSKYDDSPROCESSEN

När vattenskyddsområdet fastställts

Implementering av VSO i det dagliga arbetet på kommunen:

- Rutiner för tillsyn och tillståndsprövning
- Information
- Skyltning

ERSÄTTNING

Ersättning?

- Vid påtagligt försvårad markanvändning inom ett område kan markanvändaren ha rätt till ersättning, vilket regleras i miljödomstolen
- Avgörs i en egen process

Frågor???

